

RAPORT STRATEGICZNY

Badanie potrzeb organizacji w zakresie
wykorzystania sztucznej inteligencji
i ochrony danych osobowych

Zrealizowane w ramach działalności:

Spółecznego Zespołu Ekspertów przy Prezesie UODO – Grupy roboczej ds. SI

OPRACOWANIE:

- **Maria Drabczyk**, prezeska Fundacji Centrum Cyfrowe, ekspertka Społecznego Zespołu przy Prezesie UODO – Grupy roboczej ds. SI
- **dr hab. Dominik Lubasz**, radca prawny, ekspert Społecznego Zespołu przy Prezesie UODO – Grupy roboczej ds. SI

SPIS TREŚCI

Executive summary.....	3
I Podsumowanie badania	7
1.1 Wprowadzenie.....	7
1.2 Cel badania.....	7
1.3 Metodologia	8
1.4 Profil badanych podmiotów	8
1.5 Wykorzystywanie AI	10
1.6 AI a zarządzanie danymi osobowymi.....	13
1.7 Wyzwanie, potrzeby i oczekiwane obszary wsparcia	17
II Analiza trendów i ocena stanu dojrzałości.....	25
2.1 Analiza trendów	25
2.2 Ocena stanu dojrzałości	26
III Wnioski z badania.....	26
3.1 Wnioski ogólne	29
3.2 Wnioski szczegółowe	29
IV Rekomendacje ogólne.....	29
4.1 Stworzenie pakietu „AI Compliance Starter” dla wszystkich sektorów i uruchomienie działu „AI Compliance” na stronie UODO.....	29
4.2 Realizacja programu edukacyjnego opartego na kompetencjach techniczno-prawnych.....	29
4.3 Stworzenie wzorcowych analiz ryzyka i DPIA dla najczęstszych scenariuszy AI	30
4.4. Opracowanie „mapy decyzyjnej”: kiedy AI = przetwarzanie danych osobowych	30
4.5 Utworzenie repozytorium zagrożeń, przypadków użycia i dobrych praktyk	30
4.6 Wykorzystanie gotowości organizacji do współpracy poprzez stworzenie sieci praktyków AI przy UODO	30
4.7 Przeprowadzenie szerokiej kampanii społecznej umożliwiającej dotarcie z informacjami i materiałami do jak najszerszego kręgu odbiorców w całym kraju	31
V. Podsumowanie i podziękowania	31

EXECUTIVE SUMMARY

Badanie potrzeb organizacji w zakresie sztucznej inteligencji i ochrony danych osobowych — podsumowanie kluczowych ustaleń

Badanie, przeprowadzone przez Prezesa UODO w dwóch etapach:

- w okresie 21 października – 24 listopada 2025 r. metodą ilościową (ankieta online), na próbie **492 organizacji**,
- w styczniu 2026 r. metodą jakościową, (zogniskowane wywiady grupowe) dla 7 organizacji parasolowych sektora prywatnego.

Badanie dostarcza pierwszego w Polsce przekrojowego obrazu gotowości instytucji publicznych i prywatnych do odpowiedzialnego wdrażania sztucznej inteligencji (I) zgodnie z RODO i AI Act. Badanie zrealizowano w ramach działań **Spółecznego Zespołu Ekspertów** oraz programu **AIDA – AI i Dane Osobowe – Aktywne Wsparcie**. Wyniki służą wyznaczeniu priorytetów wsparcia i interwencji regulatora.

Profil uczestników

Próbę badania ilościowego zdominował **sektor publiczny** (439 organizacji), w tym jednostki organizacyjne samorządu, administracja lokalna, szkoły, uczelnie, instytucje kultury i podmioty lecznicze. Podmioty prywatne oraz organizacje społeczne stanowiły łącznie 11% próby. Strukturę tę należy traktować jako eksploracyjną — jej celem jest identyfikacja potrzeb, a nie odwzorowanie rynku. Komponent jakościowy badania jest odpowiedzią na potrzebę zgromadzenia większej wiedzy o potrzebach i wyzwaniach sektora prywatnego.

Wykorzystanie AI

Wyniki pokazują **silną polaryzację**:

- **17% organizacji** korzysta z AI w codziennej działalności (najliczniejsza odpowiedź pozytywna).
- **43%** nie korzysta z AI w ogóle.
- Około **40%** jest w fazie wstępnych testów, planowania lub zainteresowania.

Najczęstsze zastosowania AI to:

- **automatyzacja procesów administracyjnych (41,2%),**
- **analityka danych (31%),**
- **obsługa klienta/obywatela – chatboty i voiceboty (28%),**
- **wsparcie w badaniach i rozwoju (28,2%).**

Zdecydowanie dominują **zastosowania operacyjne**, usprawniające codzienne zadania — pisanie tekstów, obsługa interesantów, wsparcie komunikacji, przygotowanie materiałów dydaktycznych czy podstawowa diagnostyka. Zastosowania wysokiego ryzyka lub personalizacyjne są znacznie mniej rozpowszechnione.

W sektorze prywatnym badanie jakościowe wykazało istnienie różnice w podejściu i świadomości pomiędzy dużymi a małymi przedsiębiorcami oraz branżami.

AI a przetwarzanie danych osobowych

Najbardziej niepokojące wnioski dotyczą świadomości w zakresie danych osobowych wynikające z badania ilościowego:

- **41%** organizacji uważa, że opracowywanie AI nie wiąże się z danymi lub nie wie lub potrafi ocenić tej kwestii. Dodatkowo ponad 30% badanych nie ma doświadczenia z opracowaniem systemów AI,
- **58,5%** deklaruje to samo w przypadku **wykorzystania AI**.

Odpowiedzi te najczęściej udzielone zostały przez:

- jednostki organizacyjne samorządu,
- administracja lokalna,
- szkoły i uczelnie,
- instytucje kultury.

Dodatkowo **95,9% organizacji** ocenia się jako **nieprzygotowane lub niepewne** w zakresie stosowania RODO w kontekście AI.

Z badań jakościowych z kolei w sektorze prywatnym można wyciągnąć wniosek, że poziom świadomości dotyczącej przetwarzania danych osobowych w kontekście AI jest silnie zróżnicowany w zależności od wielkości i typu organizacji.

Zagadnienia potencjalnej bardzo ograniczonej świadomości przetwarzania danych osobowych to jedna z najważniejszych barier systemowych ujawnionych w badaniu.

Wyzwania i bariery

Wśród największych wyzwań w badaniu ilościowym dominują problemy **organizacyjne i regulacyjne**:

1. Brak odpowiednich danych do trenowania AI – 435 wskazań
2. Brak wsparcia jednostki nadrzędnej – 432
3. Brak wsparcia regulatorów – 417
4. Obawy etyczne i reputacyjne – 367
5. Skomplikowane regulacje – 359
6. Brak finansowania – 302
7. Brak zasobów organizacyjnych – 296

8. Obawy przed sankcjami – 291

Problemy stricte techniczne (wyjaśnialność, bezpieczeństwo) również są istotne, lecz nie dominują.

Tendencje te potwierdza badanie jakościowe sektora prywatnego, przy czym dotyczy to przede wszystkim MŚP.

Potrzeby kompetencyjne

Organizacje wskazują przede wszystkim na potrzebę **operacyjnej wiedzy techniczno-prawnej**:

- zgodność AI z RODO (283),
- jakość danych i działanie modeli (275),
- ramy regulacyjne AI (261),
- bezpieczeństwo systemów (257),
- relacje RODO–AI Act (243),
- wyjaśnialność (219).

Potrzeby te wykraczają poza standardowe szkolenia z ochrony danych; dotyczą praktycznych, złożonych aspektów oceny ryzyka i projektowania systemów AI.

Sektory publiczny i prywatny różnią się w kontekście tego, kto przede wszystkim powinien być adresatem działań edukacyjnych. W sektorze publicznym to kadra zarządzająca wskazywana jest jako kluczowa dla wdrożenia AI, w sektorze prywatnym z kolei, wiedza niezbędna jest przede wszystkim na poziomie operacyjnym i eksperckim.

Preferowane formy wsparcia ze strony Prezesa UODO

Najwyżej ocenione narzędzia (skala 1–5):

- praktyczne wytyczne – **4,57**,
- szkolenia dla kadry zarządzającej – **4,42**,
- checklisty i narzędzia oceny – **4,32**,
- repozytoria zagrożeń i dobrych praktyk – **4,32**,
- wzorcowe DPIA – **4,27**.

Oczekiwane jest przede wszystkim **wsparcie praktyczne**, możliwe do wdrożenia bezpośrednio w organizacjach.

Gotowość do współpracy

Deklaracje respondentów wskazują na bardzo wysoką gotowość uczestnictwa:

- warsztaty i szkolenia – **439 organizacji**,

- dzielenie się dobrymi praktykami – 199,
- konsultacje publiczne – 144,
- prace zespołów eksperckich – 108.

Równocześnie **75,2% organizacji nie posiada ekspertów**, którzy mogliby współpracować z UODO — co oznacza rosnącą zależność od zewnętrznych źródeł kompetencji.

Badanie jakościowe wykazało z kolei gotowość aktywnej partycypacji w programach edukacyjnych i kampaniach informacyjnych przez instytucje parasolowe.

Najważniejsze trendy

1. **AI jest wdrażana operacyjnie.**
2. Występuje **systemowa luka świadomości** dotycząca roli danych osobowych w AI.
3. **Wyzwania organizacyjne i regulacyjne** przeważają nad technologicznymi.
4. Rosną potrzeby kompetencyjne w obszarach **techniczno-prawnych**.
5. Organizacje oczekują **praktycznych narzędzi**, nie deklaracyjnych wskazówek.
6. Istnieje wysoka gotowość do współpracy przy równoczesnym braku zasobów eksperckich.
7. Wzrasta **oczekiwanie by Prezes UODO był dostawcą wiedzy i standardów**.

Rekomendacje strategiczne

Podjęcie następujących działań podnoszących świadomość:

1. **Pakiet „AI Compliance Starter”** – polityki, procedury, rejestry, checklisty, wzorcowe DPIA.
2. **Interpretacja „RODO + AI Act”** – praktyczne wyjaśnienie ról i obowiązków.
3. **Sektorowe ścieżki wsparcia** – dla samorządów, edukacji, zdrowia, uczelni, kultury, MŚP.
4. **Repozytorium zagrożeń i dobrych praktyk** – zgodnie z najwyższymi oczekiwaniami respondentów.
5. **Program edukacji techniczno-prawnej** – dwupoziomowy (zarządzający (szczególnie sektor publiczny) + operacyjni (sektor publiczny i prywatny)).
6. **Warsztaty i sesje Q&A**,
7. **Narzędzia decyzyjne** ułatwiające ocenę, czy AI przetwarza dane osobowe .
8. **Sieć praktyków AI przy UODO** – platforma współpracy i aktualizacji standardów.
9. **Szeroka kampania społeczna umożliwiająca dotarcie z informacjami i materiałami do jak najszerszego kręgu odbiorców w całym kraju**

I. PODSUMOWANIE BADANIA

1.1 Wprowadzenie

Dynamiczny rozwój technologii sztucznej inteligencji (AI) w administracji publicznej, edukacji, ochronie zdrowia, kulturze i przedsiębiorstwach powoduje konieczność ustanowienia jasnych, praktycznych ram zgodności z RODO i Aktem o Sztucznej Inteligencji (AI Act).

W tym kontekście Prezes UODO, realizując cele **Planu działań w zakresie zgodnego z prawem projektowania i wdrażania systemów AI**, przeprowadził ogólnopolskie badanie potrzeb organizacji z różnych sektorów.

Badanie jest częścią programu **AIDA – AI i Dane Osobowe – Aktywne Wsparcie**, którego zadaniem jest rozpoznanie luk kompetencyjnych i organizacyjnych oraz określenie zakresu wsparcia, jakie powinien zapewnić organ nadzorczy.

1.2. Cel badania

Badanie zostało przeprowadzone w celu identyfikacji:

- **rzeczywistych potrzeb organizacji** w zakresie odpowiedzialnego i zgodnego z RODO wykorzystywania sztucznej inteligencji,
- obszarów, w których niezbędne jest **wsparcie edukacyjne, techniczne i prawne** ze strony Prezesa UODO,
- stopnia przygotowania organizacji do **opracowywania i wykorzystywania systemów AI**,
- poziomu świadomości dotyczącej **przetwarzania danych osobowych** w kontekście AI,
- największych **barier, wyzwań oraz obszarów ryzyka**,
- preferowanych **form wsparcia** i deklarowanej gotowości do współpracy z Prezesem UODO.

Badanie jest elementem realizacji **Planu działań Prezesa UODO w zakresie wspierania zgodnego z prawem projektowania i wdrażania systemów AI** i stanowi komponent projektu AIDA (AI i Dane Osobowe – Aktywne Wsparcie).

1.3 Metodologia

Badanie miało charakter mieszany - **ilościowo-jakościowy**.

Badanie ilościowe zostało przeprowadzone za pomocą internetowej ankiety (formularz AIDA).

Parametry badania:

- **Okres zbierania danych:** 21 października – 24 listopada 2025

- **Liczba odpowiedzi:** N = **492** organizacje
- **Średni czas wypełnienia:** ok. 10 minut
- **Jednostka analizy:** pojedyncza organizacja

Zakres tematyczny ankiety obejmował:

- aktualne wykorzystanie AI (pytanie 8),
- związki AI z przetwarzaniem danych osobowych (pytania 10–11),
- gotowość organizacji do zapewnienia zgodności AI z RODO,
- największe wyzwania organizacyjne, prawne i techniczne (pytanie 13),
- potrzeby kompetencyjne zespołów (pytanie 14),
- preferowane formy wsparcia Prezesa UODO (pytanie 15),
- działania, w których organizacje chcą uczestniczyć (pytanie 16).

Uwaga!

Grupa respondentów nie była reprezentatywna, czyli proporcje odpowiedzi z różnych sektorów nie odpowiadają rzeczywistemu udziałowi tych typów podmiotów w całym sektorze w Polsce. Stąd badanie ma **charakter eksploracyjno-porównawczy**, którego założeniem jest sprawdzenie ogólnych postaw i zależności, a nie badanie różnic pomiędzy różnymi typami podmiotów.

Badanie jakościowe, uzupełniające, objęło dwie sesje zogniskowanych wywiadów grupowych (jedną online, jedną stacjonarnie). Wywiady odbyły się w styczniu 2026 z przedstawicielami siedmiu organizacji parasolowych sektora prywatnego.

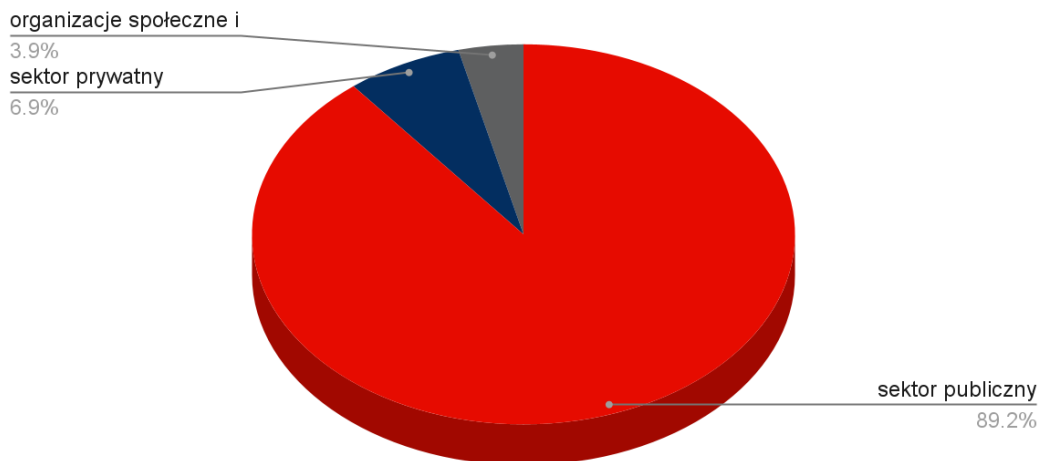
Celem części jakościowej badania było uzupełnienie wiedzy z sektora prywatnego, nisko reprezentowanego w badaniu ilościowym.

1.4 Profil badanych podmiotów

Struktura próby badania ilościowego:

- **Sektor publiczny – 439 podmiotów**
- **Sektor prywatny – 39**
- **Organizacje społeczne i branżowe – 19**

Typy podmiotów według sektorów (N=492)

W podziale szczegółowym w sektorze publicznym wyróżniamy (pytanie 2):

- Jednostki organizacyjne samorządu – **108**
- Administracja samorządowa – **88**
- Uczelnie / instytuty badawcze – **69**
- Podmioty lecznicze publiczne – **65**
- Szkoły (podstawowe i średnie) – **48**
- Instytucje kultury – **32**
- Administracja centralna – **10**
- Inne – **19**

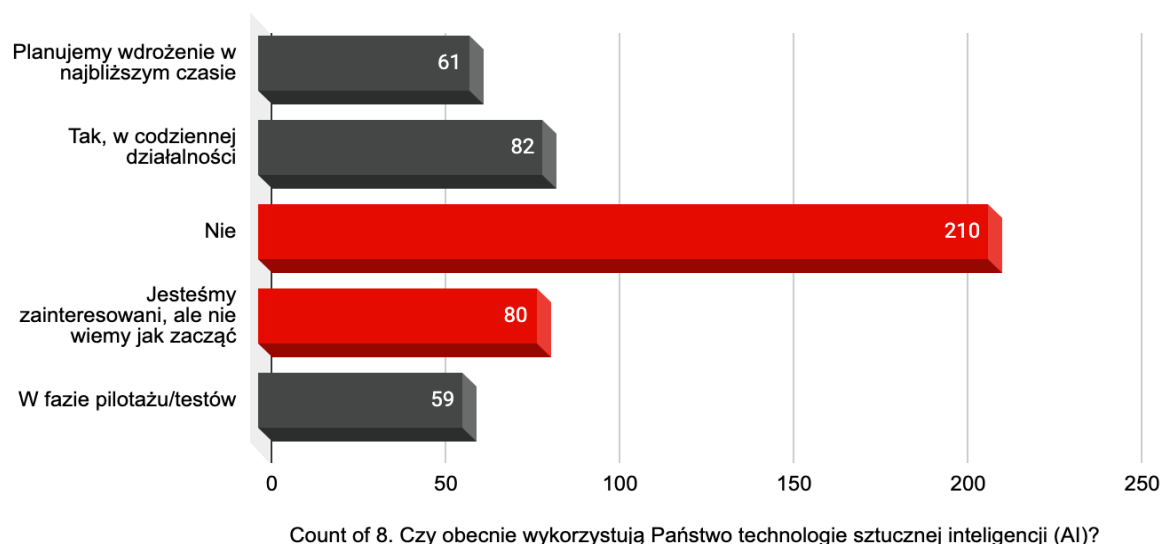
Wnioski:

- Badanie jest silnie zdominowane przez sektor publiczny – zarówno administrację samorządową, jak i jednostki organizacyjne, edukację, zdrowie i kulturę.
- Podmioty prywatne oraz przedstawiciele organizacji społecznych i branżowych również wzięły udział w badaniu, jednak stanowiły **istotną mniejszość** (łącznie 11% próby badania ilościowego).

1.5 Wykorzystywanie AI (pyt. 8 i 9)

Czy organizacje korzystają z AI?

Czy obecnie wykorzystują Państwo technologie sztucznej inteligencji?
(N=492)

Wyniki (N=492):

- **Nie** – 210 (42,7%)
- **Tak, w codziennej działalności** – 82 (16,7%)
- **Jesteśmy zainteresowani, ale nie wiemy jak zacząć** – 80 (16,3%)
- **Planujemy wdrożenie w najbliższym czasie** – 61 (12,4%)
- **W fazie pilotażu/testów** – 59 (12,0%)

Analiza:

- Wśród odpowiedzi **pozytywnych**, najczęściej występuje: „**Tak, w codziennej działalności**” – **82 organizacje**
- AI jest realnie **obecna w operacjach codziennych** znacznej liczby podmiotów.
- Jednocześnie ok. **43%** nie stosuje AI w ogóle.
- Około **40%** znajduje się w fazie pilotażu, zainteresowania lub planowania.

Badanie jakościowe odnoszące się do sektora prywatnego: Badanie wskazało na różnice w podejściu i świadomości pomiędzy dużymi a małymi przedsiębiorcami oraz branżami, a także na ewolucję trendów od początkowego entuzjazmu do bardziej dojrzałego wdrożenia rozwiązań. Część przedsiębiorców (szczególnie tych większych, posiadających zasoby, lub tych merytorycznie związanych z AI), podchodzi do AI z większą dojrzałością, m.in. opracowując polityki wewnętrzne i skupiając się na konkretnych zastosowaniach, a nie na ogólnych modelach. Równocześnie w opinii części respondentów, początkowy entuzjazm opadł, a

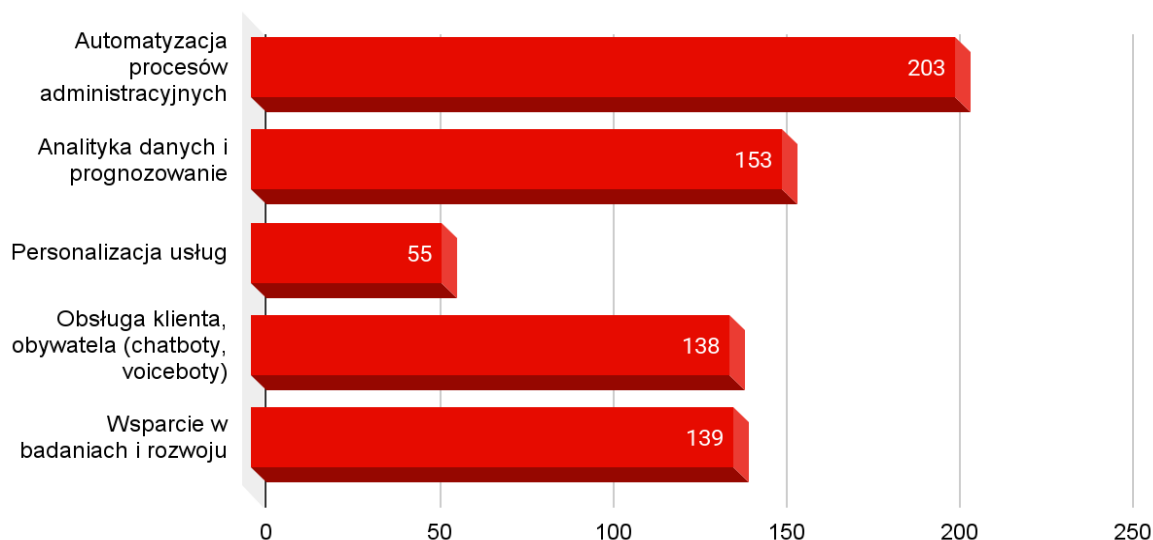
przedsiębiorcy zaczęli dostrzegać koszty i złożoność wdrożeń. Zwrócono również uwagę na obawy dotyczące bezpieczeństwa danych i zaufania do dostawców narzędzi AI, szczególnie w kontekście narzędzi od dużych spółek technologicznych.

Interpretacja:

- Wyniki wskazują na różne poziomy dojrzałości wykorzystania AI w badanych organizacjach. W sektorze prywatnym stopień dojrzałości zależy przede wszystkim od wielkości przedsiębiorstwa oraz branży. Duży przedsiębiorcy oraz organizacje dysponujące odpowiednimi zasobami i kompetencjami podchodzą do wdrożenia AI w sposób bardziej świadomy.
- Interpretując wyniki zwłaszcza badania jakościowego, można zauważyć, że początkowy entuzjazm wobec AI ustępuje miejsca bardziej realistycznemu podejściu, gdzie przedsiębiorcy zaczynają dostrzegać nie tylko potencjalne korzyści, ale również wyzwania związane z kosztami, złożonością wdrożeń oraz ryzykiem związanym z bezpieczeństwem danych i zaufaniem do dostawców technologii.
- Brak powszechnej dojrzałości technologicznej stwarza potencjał dla wsparcia odpowiedzialnego wdrażania AI, zwłaszcza w mniejszych podmiotach oraz tych, które dopiero rozważają adopcję rozwiązań opartych o sztuczną inteligencję.

Zakres wykorzystania AI w badanych organizacjach

Jakie zastosowania AI są/będą stosowane w Państwa instytucji? [możliwość wielokrotnego wyboru] N=492

Wyniki (N=492):

Analiza:

- Automatyzacji procesów administracyjnych 203 (41,2%)
- Analityka danych i prognozowanie 153 (31%)

- Personalizacja usług 55 (11,1%)
- Obsługa klienta, obywatela (chatbot'y, voicebot'y) 138 (28%)
- Wsparcie w badaniach i rozwoju 139 (28,2%)
- Inne przykłady wykorzystania systemów AI:
 - chat GPT
 - pisanie tekstów, pomoc w opracowywaniu pomocy dydaktycznych
 - działania komunikacyjne (opracowanie materiałów tekstowych, graficznych i AV)
 - diagnostyka
 - wsparcie dla urzędników w procesie stanowienia prawa i podejmowania decyzji

Znaczna część organizacji korzystających z systemów AI przede wszystkim stosuje je jako wsparcie administracyjne lub komunikacyjne, usprawniające codzienne zadania.

Badanie jakościowe: Badanie potwierdziło powyższe tendencje. Wśród konkretnych obszarów zastosowań AI, respondenci wskazali na automatyzację procesów administracyjnych, analitykę danych, personalizację usług oraz wsparcie dla pracowników poprzez chatboty i narzędzia wewnętrzne, jak również wykorzystanie generatywnych narzędzi AI do tworzenia nowych treści czy materiałów, np. reklamowych i komunikacyjnych.

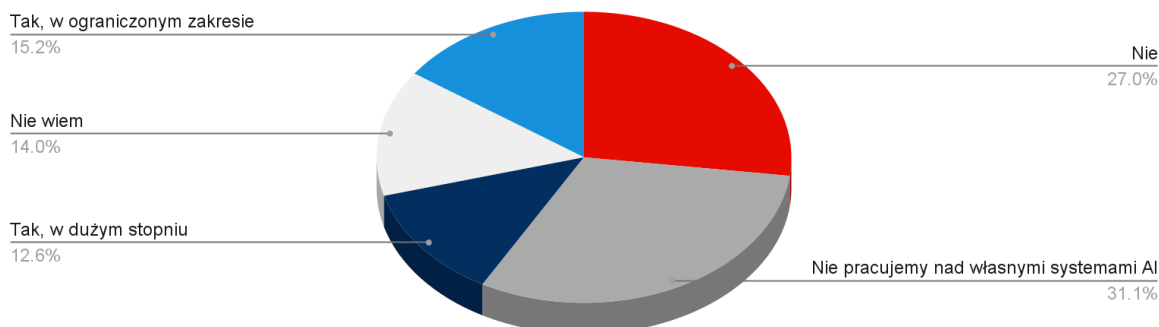
Interpretacja:

- AI jest wykorzystywana przede wszystkim jako narzędzie usprawniające procesy administracyjne i komunikacyjne, a nie jako technologia decyzyjna lub wysokiego ryzyka.
- Zastosowania o charakterze eksperckim i specjalistycznym rosną, ale pozostają znacząco mniej rozpowszechnione.
- Przewagę mają zastosowania operacyjne, wspierające codzienną pracę pracowników i urzędników, tym co wykazało badanie jakościowe mające na celu zwiększenie efektywności pracy i komunikacji wewnątrz organizacji.
- Niedoszacowanie niektórych obszarów użycia zwłaszcza w kontekście prac biurowych, w tym odnoszących się do tworzenia tekstów, może wynikać ze zjawiska niekontrolowanego wykorzystywania AI przez pracowników, tj. tzw. shadow AI.

1.6 AI a zarządzanie danymi (pyt. 10–12)

Opracowywanie systemów AI a dane osobowe (pytanie 10)

Czy w Państwa organizacji opracowanie systemów AI będzie się wiązać lub wiąże się z przetwarzaniem danych osobowych?

Wyniki (N=492):

- **Nie pracujemy nad własnymi systemami AI** – 153 (31,1%)
- **Nie** – 133 (27,0%)
- **Tak, w ograniczonym zakresie** – 75 (15,2%)
- **Nie wiem** – 69 (14,0%)
- **Tak, w dużym stopniu** – 62 (12,6%)

Analiza:

- 41% organizacji uważa, że opracowywanie AI nie wiąże się z przetwarzaniem danych osobowych lub nie potrafi ocenić tej kwestii. Dodatkowo ponad 30% badanych nie ma doświadczenia z opracowaniem systemów AI.
- Profil sektorowy podmiotów, które odpowiedziały „Nie”, „Nie wiem”, „Nie pracujemy...” (355 organizacji):
 - Jednostki organizacyjne samorządu – 89
 - Administracja samorządowa – 67
 - Uczelnie / instytuty badawcze – 52
 - Szkoły – 38
 - Podmioty lecznicze – 33
 - Instytucje kultury – 25
 - Inne – 11
 - Administracja centralna – 6

Badanie jakościowe: Poziom świadomości dotyczącej przetwarzania danych osobowych w kontekście AI w sektorze prywatnym respondenci wiązali ze strukturą organizacji, wskazując na wysoką świadomość u dużych przedsiębiorców oraz

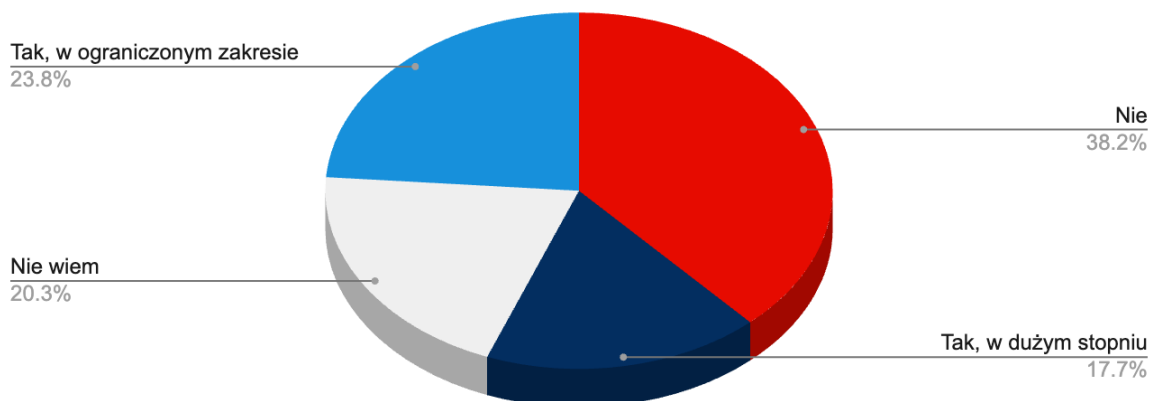
istotne braki edukacyjne u mniejszych podmiotów, a także na potrzebę praktycznych szkoleń i wytycznych. Respondenci wskazali, że wielu przedsiębiorców deklaruje znajomość obowiązków związanych z RODO, jednak rzeczywista zgodność jest trudna do osiągnięcia, a obawy dotyczące bezpieczeństwa danych są jednym z głównych powodów niewdrażania AI.

Interpretacja:

- Największe luki świadomości występują u podmiotów, które tradycyjnie **przetwarzają dużą ilość danych osobowych**: samorządy, uczelnie i ośrodki edukacyjne, zdrowie, kultura, a także u mniejszych przedsiębiorców.
- Z badań jakościowych w sektorze prywatnym można wyciągnąć wniosek, że poziom świadomości dotyczącej przetwarzania danych osobowych w kontekście AI jest silnie zróżnicowany w zależności od wielkości i typu organizacji. Duzi przedsiębiorcy charakteryzują się wyższą świadomością i lepszą znajomością przepisów, jednak u mniejszych podmiotów wciąż występują poważne braki edukacyjne oraz potrzeba praktycznych szkoleń i jasnych wytycznych. Pomimo deklarowanej znajomości obowiązków wynikających z RODO, rzeczywiste wdrożenie zgodnych z prawem rozwiązań jest dla wielu organizacji wyzwaniem, a obawy związane z bezpieczeństwem danych stanowią istotną barierę dla wdrażania systemów AI.
- Wyniki w obu sektorach wskazują, że skuteczna implementacja zgodności AI z przepisami o ochronie danych osobowych wymaga podnoszenia świadomości już na bardzo podstawowym poziomie począwszy od aspektów definicyjnych.

Wykorzystywanie systemów AI a dane osobowe (pytanie 11)

Czy w Państwa organizacji wykorzystanie systemów AI będzie się wiązać lub wiąże się z przetwarzaniem danych osobowych?

Wyniki (N=492):

- **Nie** – 188 (38,2%)
- **Tak, w ograniczonym zakresie** – 117 (23,8%)
- **Nie wiem** – 100 (20,3%)
- **Tak, w dużym stopniu** – 87 (17,7%)

Analiza:

- Łącznie **58,5%** podmiotów uważa, że wykorzystywanie AI **nie wiąże się z danymi osobowymi lub nie umie tego ocenić**.
- Profil sektorowy („Nie” + „Nie wiem”, N = 288):
 - Jednostki organizacyjne samorządu – 74
 - Administracja samorządowa – 59
 - Uczelnie / instytuty – 42
 - Szkoły – 36
 - Podmioty lecznicze – 23
 - Instytucje kultury – 19
 - Inne – 10
 - Administracja centralna – 3

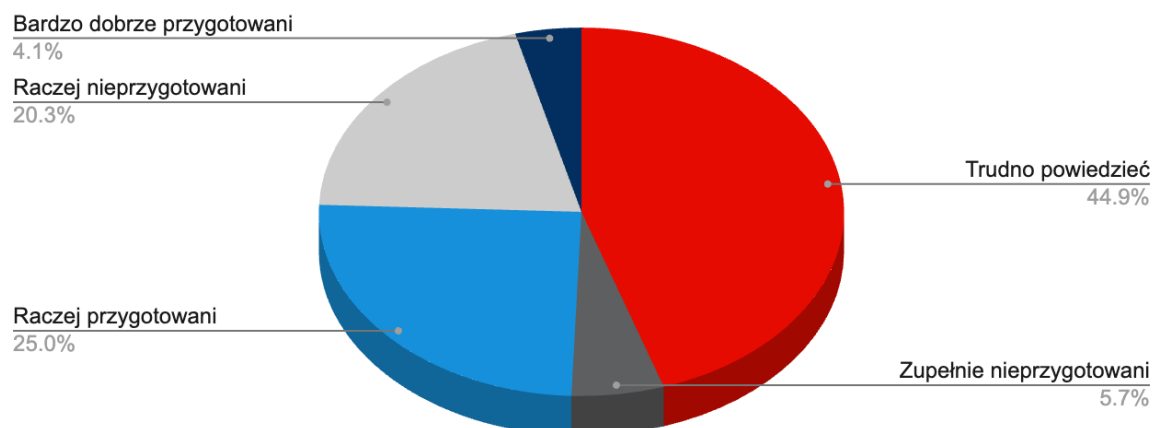
Interpretacja:

Zjawisko nieidentyfikowania związku między AI a danymi osobowymi, uwzględniając wskazywany zakres obecnego lub planowanego wykorzystywania narzędzi, jest **systemowe**, obejmuje większość badanych sektorów i wskazuje na istotną lukę

kompetencyjną, która odnosić się może zarówno do kwestii podstawowych, definicyjnych (pojęcie danych osobowych) jak i kwestii zarządzania danymi.

5.3. Ocena własna poziomu gotowości organizacji do stosowania przepisów RODO w kontekście opracowywania i wykorzystania AI

Jak oceniają Państwo poziom gotowości swojej organizacji do stosowania przepisów RODO w kontekście opracowywania i wykorzystania AI?

Wyniki (N=492):

- Bardzo dobrze przygotowani - 4,1%
- Raczej przygotowani - 25%
- Raczej nieprzygotowani - 20,3%
- Zupełnie nieprzygotowani - 5,7%
- Trudno powiedzieć - 44,9 %

Analiza:

- **95,9 %** organizacji ocenia się jako niegotowych lub niepewnych co do gotowości do stosowania przepisów RODO w kontekście wykorzystania AI.

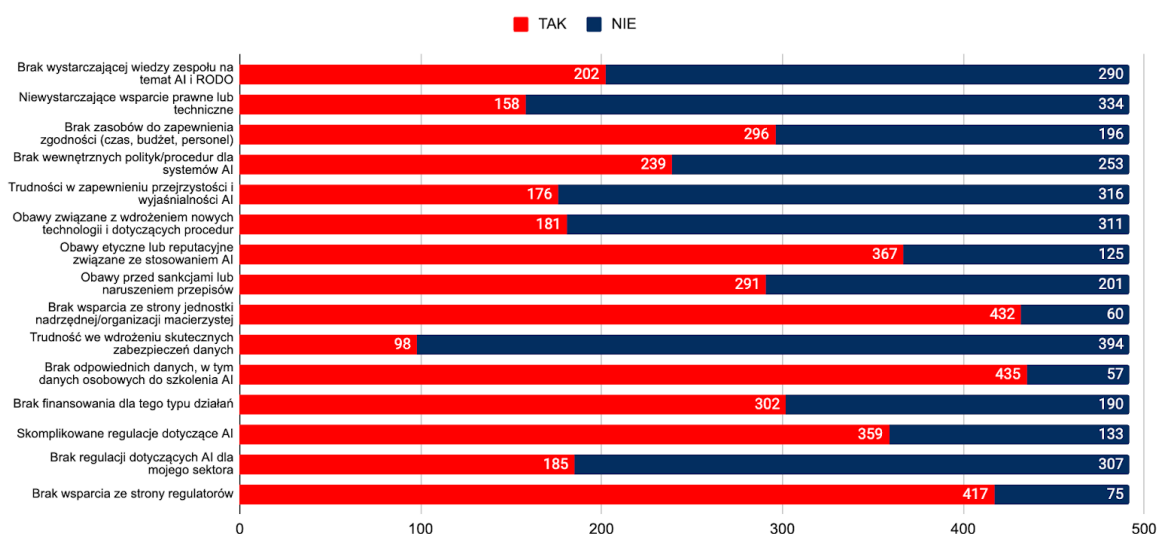
Interpretacja:

- Wynik wskazuje to na poważną lukę kompetencyjną i/lub organizacyjną, która może znacząco ograniczać wdrażanie technologii opartych na sztucznej inteligencji. Brak pewności co do zgodności z regulacjami tworzyć może klimat ostrożności i ryzyka, co w praktyce może prowadzić do wstrzymywania inicjatyw technologicznych oraz utrudnia rozwój innowacji w instytucjach.

1.7 Wyzwania, potrzeby i oczekiwane obszary wsparcia

Największe wyzwania (pytanie 13)

Jakie są największe wyzwania, z jakimi mierzy się Państwa organizacja w zakresie AI i ochrony danych osobowych? [możliwość wielokrotnego wyboru]

Analiza:

TOP 5 wyzwań (liczba wskazań „Tak”):

1. **Brak odpowiednich danych, w tym danych osobowych, które mogą służyć do szkolenia AI** - 435
2. **Brak wsparcia ze strony jednostki nadrzędnej/organizacji macierzystej** - 432
3. **Brak wsparcia ze strony regulatorów** - 417
4. **Obawy etyczne lub reputacyjne związane ze stosowaniem AI** - 367
5. **Skomplikowane regulacje dotyczące AI** - 359

Kolejnie wysokie wskazania:

1. **Brak finansowania dla tego typu działań** - 302
2. **Brak zasobów do zapewnienia zgodności (czas, budżet, personel)** - 296
3. **Obawy przed sankcjami lub naruszeniem przepisów** - 291
4. **Brak wewnętrznych polityk/procedur dla systemów AI** – 239
5. **Brak wiedzy o AI i RODO** – 202
6. **Brak regulacji sektorowych** – 185
7. **Obawy związane z wdrożeniem nowych technologii i dotyczących ich procedur** – 181
8. **Trudności z przejrzystością i wyjaśnialnością AI** – 176
9. **Niewystarczające wsparcie prawne/techniczne** – 158

Badanie jakościowe: Jako największe wyzwania uczestnicy grup fokusowych wskazali skomplikowane regulacje, brak wsparcia ze strony regulatorów,

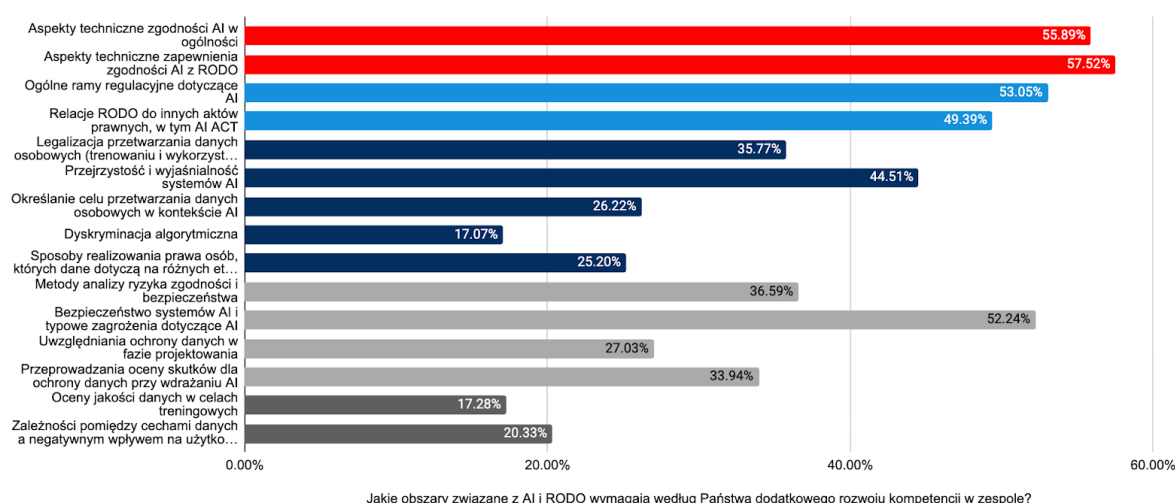
niedostateczną wiedzę oraz potrzebę praktycznych materiałów i szkoleń, szczególnie dla mniejszych przedsiębiorstw.

Interpretacja:

- Zidentyfikowane wyzwania pokazują, że główne bariery we wdrażaniu AI mają charakter **organizacyjny i regulacyjny**. Brak wsparcia ze strony jednostek nadrzędnych i regulatorów, niedostatek odpowiednich danych oraz złożoność przepisów tworzą środowisko niepewności, które zniechęca instytucje do podejmowania działań. Dodatkowo obawy etyczne i reputacyjne wzmacniają ostrożność organizacji. W rezultacie adopcja AI jest ograniczana nie przez technologię samą w sobie, lecz przez brak jasnych ram, zasobów i bezpiecznych warunków do jej odpowiedzialnego wykorzystania.
- Wyzwania organizacyjne i regulacyjne **dominują nad barierami stricte technologicznymi**, z zastrzeżeniem związanym z obawami o brak dostępności odpowiednich danych, w tym danych osobowych.
- Tendencje te potwierdza badanie jakościowe sektora prywatnego, w którym wskazano, że adopcja AI jest ograniczana przede wszystkim przez brak jasnych ram prawnych, niedostateczne zasoby oraz obawy związane z odpowiedzialnością i zgodnością z regulacjami, a zatem bariery o naturze organizacyjnej oraz regulacyjnej. Zwrócić uwagę jednak, że dotyczy to przede wszystkim MŚP, które nie dysponują zasobami porównywalnymi do dużych przedsiębiorców i są przez to bardziej narażone na trudności związane z wdrażaniem nowych technologii.

Obszary wymagające rozwoju kompetencji (pyt. 14)

Jakie obszary związane z AI i RODO wymagają według Państwa dodatkowego rozwoju kompetencji w zespole? [możliwość wielokrotnego wyboru]

Analiza:

Najczęściej wskazywane potrzeby kompetencyjne:

1. **Aspekty techniczne zgodności AI z RODO** – 283
2. **Techniczne podstawy działania modeli i jakość danych** – 275

3. **Ogólne ramy regulacyjne dot. AI** – 261
4. **Bezpieczeństwo systemów AI i zagrożenia** – 257
5. **Relacje RODO–AI Act** – 243
6. **Przejrzystość i wyjaśnialność** – 219

W dalszej kolejności:

1. Analiza ryzyka - 180
2. Legalizacja danych przy trenowaniu AI - 176
3. DPIA dla AI - 167
4. Uwzględnianie ochrony danych w fazie projektowania - 133
5. Prawa osób, których dane dotyczą - 124
6. Ocena jakości i zakresu danych – 85

Badanie jakościowe: Respondenci wywiadów grupowych sektora prywatnego, w przeważającej większości wskazali, że priorytetem powinna być analiza ryzyka - punkt wyjścia przy wdrażaniu AI, szczególnie w kontekście ochrony danych osobowych. Opracowanie wytycznych i wzorcowej dokumentacji w tym zakresie jest kluczowe dla mniejszych organizacji. Po analizie ryzyka należy skupić się na aspektach technicznych, takich jak źródła danych i zabezpieczenia, co jest szczególnie istotne dla zespołów inżynierskich i praktyków. Szkolenia powinny być kierowane przede wszystkim do specjalistów i osób bezpośrednio odpowiedzialnych za wdrożenia AI, a nie do kadry zarządzającej, a materiały powinny być proste i praktyczne. Opracowanie praktycznych wytycznych powinno być poprzedzone warsztatami i sesjami Q&A, które pozwolą na zebranie stanowisk i przykładów z różnych branż, co ułatwi dopasowanie materiałów do rzeczywistych potrzeb poszczególnych branż.

Interpretacja:

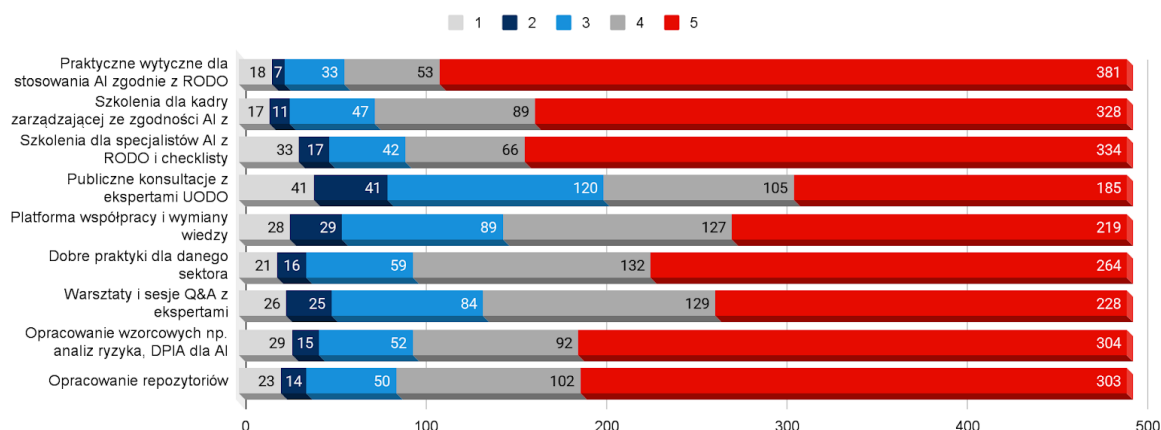
- Potrzeby kompetencyjne organizacji nie ograniczają się do ogólnego, deklaratywnego rozumienia sztucznej inteligencji czy przepisów prawa. Instytucje potrzebują przede wszystkim konkretnej, operacyjnej wiedzy techniczno-prawnej, która pozwoli im realnie działać: rozumieć, jakie dane mogą bezpiecznie przetwarzać, jak zgodnie z RODO wdrażać i testować rozwiązania AI, jak oceniać ryzyka oraz jak interpretować złożone regulacje w codziennej praktyce.
- Odnotować należy, że o ile wyzwania, które były przedmiotem pytania 13 dotyczą głównie aspektów organizacyjnych i regulacyjnych to w badaniu ilościowym w odpowiedziach na temat potrzeb wiedzy **dominują w pierwszej kolejności obszary stricte technologiczne.**
- Sektory publiczny i prywatny różnią się w kontekście tego, kto przede wszystkim powinien być adresatem działań edukacyjnych. W sektorze publicznym to **kadra zarządzająca** wskazywana jest jako kluczowa dla wdrożenia AI (nadaje ton działania organizacji), w sektorze prywatnym z kolei

wiedza niezbędna jest przede wszystkim na poziomie operacyjnym i eksperckim.

- W badaniu jakościowym sektora prywatnego podkreślana jest **partycypacyjna forma tworzenia materiałów**. Praktyczne wytyczne powinny powstawać w oparciu o warsztaty i sesje Q&A, pozwalające zebrać doświadczenia oraz przykłady z różnych branż.

Formy wsparcia Prezesa UODO (pyt. 15)

Które z poniższych form wsparcia PUODO w obszarze dostępu do wiedzy i rozwoju kompetencji są dla Państwa przydatne? (1 = zbędne, 5 = bardzo potrzebne)

Analiza:

Średnie ocen (1–5):

1. **Praktyczne wytyczne dot. stosowania AI zgodnie z RODO** – 4,57
2. **Szkolenia dla kadry zarządzającej** – 4,42
3. **Szkolenia + checklisty / szablony do oceny projektów AI** – 4,32
4. **Repozytoria zagrożeń i dobrych praktyk** – 4,32
5. **Wzorcowe DPIA / analizy ryzyka** – 4,27
6. **Dobre praktyki sektorowe** – 4,22
7. **Warsztaty i Q&A** – 4,03
8. **Platforma współpracy** – 3,98
9. **Konsultacje sektorowe** – 3,72

Badanie jakościowe: Respondenci zgłosili potrzebę opracowania prostych, obrazkowych materiałów edukacyjnych, diagramów decyzyjnych oraz praktycznych wytycznych, które pomogą mniejszym przedsiębiorcom zrozumieć i wdrożyć wymagania związane z RODO i AI.

Interpretacja:

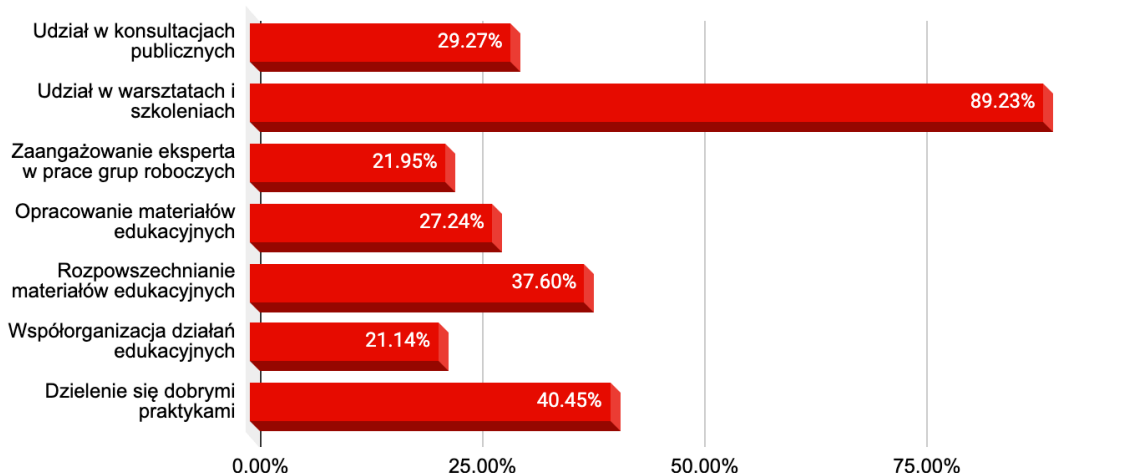
- Potrzeby edukacyjne i dostępu do wiedzy są duże. Organizacje oczekują przede wszystkim **narzędzi operacyjnych** – wytycznych, checklist, DPIA – oraz kierunkowych działań edukacyjnych o charakterze **praktycznym**.
- Organizacje najbardziej cenią sobie działania praktyczne i operacyjne, które

można bezpośrednio wykorzystać w pracy, co podkreśla potrzebę tworzenia narzędzi i szkoleń **odpowiadających na realne wyzwania wdrażania AI** w sposób zgodny z RODO, a zatem bardzo ukierunkowane na konkretne potrzeby, niż ogólne.

- Tendencja wyników wskazuje na praktyczne podejście organizacji, które oczekują wsparcia w postaci **konkretnych narzędzi i materiałów edukacyjnych**, a mniej są zainteresowane udziałem w procesach konsultacyjnych czy opracowywaniu materiałów.
- W badaniu jakościowym zwracano uwagę na tworzenia **prostych**, zwłaszcza opartych na **formach graficznych**, materiałów **edukacyjnych**.

Gotowość do udziału w działaniach Prezesa UODO (pyt. 16)

W jakich działaniach realizowanych przez PUODO chcieliby Państwo wziąć udział? (N=492)

Analiza:

Liczba wskazań:

1. **Warsztaty i szkolenia** – 439
2. **Dzielenie się dobrymi praktykami** – 199
3. **Rozpowszechnianie materiałów edukacyjnych** – 185
4. **Konsultacje publiczne** – 144
5. **Opracowanie materiałów edukacyjnych** – 134
6. **Prace grup roboczych** – 108
7. **Współorganizacja działań** – 104
8. **Inne** – 0

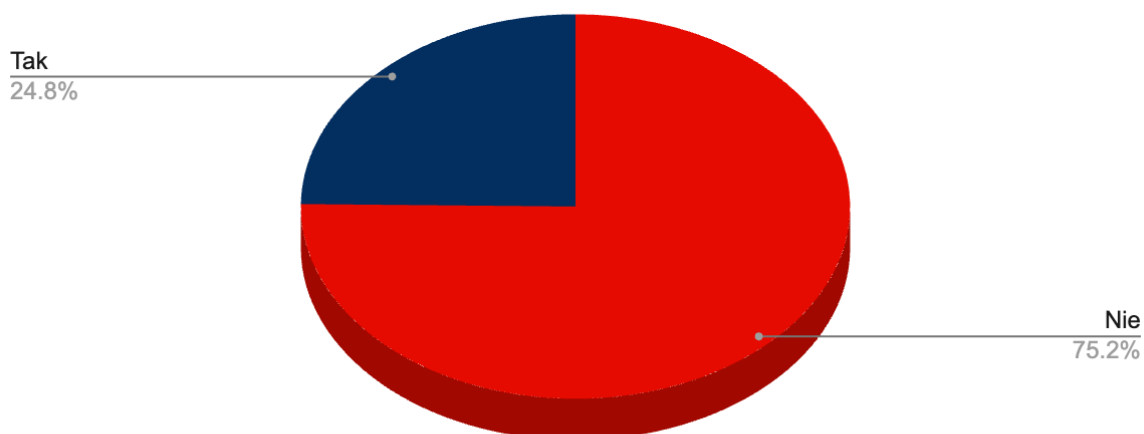
Interpretacja:

Gotowość do współpracy z UODO jest wyjątkowo wysoka, zwłaszcza w obszarze działań praktycznych i edukacyjnych, choć najczęściej przyjmuje formę biernego uczestnictwa, a znacznie rzadziej aktywnego zaangażowania.

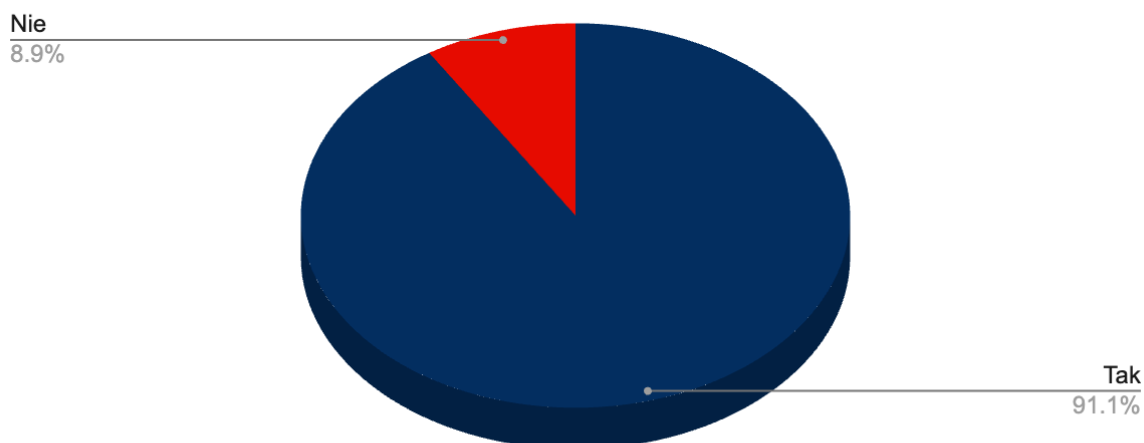
Badanie jakościowe wykazało jednak istnienie gotowości aktywnej partycypacji w programach edukacyjnych i kampaniach informacyjnych przez instytucje parasolowe.

Zasoby eksperckie i potrzeby informacyjne (pyt. 17 i 18)

Czy w Państwa organizacji są dostępne zasoby lub eksperci gotowi do współtworzenia oferty edukacyjnej z Prezesem UODO w powyższym zakresie (np. inspektor danych osobowych, prawnik, specjalista ds. AI)?

Czy chcieliby Państwo otrzymywać informacje o działaniach edukacyjnych UODO (szkoleniach, warsztatach lub publikacjach) dotyczących zgodnego z prawem wdrażania AI?

Analiza:

- **Zdecydowana większość organizacji nie dysponuje ekspertami gotowymi do współpracy z Prezesem UODO — co potwierdza niską dojrzałość instytucjonalną w obszarze AI i ochrony danych.**

Aż **75,2%** respondentów odpowiedziało „Nie” na pytanie o dostępność zasobów eksperckich (IOD, prawnik, specjalista AI) gotowych do współpracy z Prezesem UODO.

Oznacza to, że:

- większość organizacji nie posiada dedykowanych kompetencji w zakresie AI, prawa nowych technologii lub analizy ryzyka,
- funkcje związane z ochroną danych osobowych są często **niedoinwestowane** lub wykonywane „przy okazji” innych obowiązków,
- brak ekspertów utrudnia zarówno ocenę ryzyka AI, jak i wdrażanie polityk czy procedur zgodności,
- w sektorze publicznym (dominującym w badaniu) szczególnie widoczny jest **niedobór specjalistów technicznych i prawnych**.

Ten wynik potwierdza, że w znacznej części organizacji brakuje nie tylko narzędzi governance AI, lecz także **osób zdolnych do ich wykorzystania**. Odpowiada to również wysokim wskazaniom w pytaniach dotyczących luk kompetencyjnych (pyt. 14) i braku zasobów (pyt. 13).

- **Jednocześnie 91,1% respondentów chce otrzymywać informacje o działaniach edukacyjnych Prezesa UODO — co wskazuje na bardzo wysoki poziom gotowości do uczenia się i współpracy.**

Tak wysoki odsetek odpowiedzi „Tak” oznacza, że organizacje:

- **aktywnie oczekują wsparcia,**
- są zainteresowane szkoleniami, warsztatami oraz publikacjami,
- dostrzegają potrzebę ciągłego podnoszenia kompetencji w obszarze AI i RODO,
- są gotowe do uczestnictwa w działaniach UODO na dużą skalę.

Wynik ten jest spójny z wcześniejszym pytaniem o gotowość udziału w warsztatach i szkoleniach (pyt. 16), gdzie **439 podmiotów** zadeklarowało chęć udziału.

Organizacje rozumieją, że aby wdrażać AI zgodnie z prawem, potrzebują wiedzy i stałej komunikacji ze strony regulatora — ale jednocześnie **nie mają wewnętrznych kadr, które mogłyby tę funkcję przejąć**.

- **Zestawienie obu wskaźników pokazuje wyraźną asymetrię: brak ekspertów wewnątrz organizacji przy jednoczesnym silnym oczekiwaniu na wsparcie zewnętrzne od Prezesa UODO.**
 - **Brak ekspertów:** 75,2%
 - **Zapewnienie o chęci korzystania z działań edukacyjnych Prezesa UODO:** 91,1%

Ta asymetria oznacza, że:

- organizacje są **zależne** od materiałów, wytycznych i interpretacji tworzonych przez organ nadzorczy,
- Prezes UODO powinien pełnić rolę **centralnego dostawcy kompetencji** w zakresie AI + RODO,
- istnieje bardzo duże ryzyko, że bez wsparcia regulatora organizacje będą wdrażać systemy AI w sposób nieskoordynowany lub nieświadomy ryzyka,
- jest to argument za **systemowym podejściem do edukacji**, w tym wdrożeniem:
 - pakietów wzorcowych procedur,
 - warsztatów dla IOD, prawników, IT,
 - sektorowych ścieżek wsparcia,
 - cyklicznych komunikatów informacyjnych,
 - repozytorium wiedzy o AI i ochronie danych.

Badanie jakościowe: Respondenci zgłosili potrzebę zmiany narracji wokół regulacji i zgodności z AI i RODO sugerując przeprowadzenie szerokiej kampanii społecznej, pozwalającej dotrzeć z materiałami edukacyjnymi podnoszącymi świadomość do jak najszerszego kręgu odbiorców we wszystkich regionach Polski, zwłaszcza, że jak wskazywali, braki w świadomości dotyczą najbardziej podstawowych zagadnień jak pojęcie danych osobowych, wymogi zgodności, czy zakres regulacji. Dla skuteczności narzędzi podnoszących świadomość respondenci podkreślają konieczność dążenia do dalszej konsekwentnej zmiany postrzegania regulatora z organu nakładającego kary na organ również upowszechniający wiedzę regulacji dotyczącej ochrony danych osobowych. Kampania taka powinna mieć na celu dotarcie do przedsiębiorców spoza dużych miast i promowanie organu ochrony danych osobowych jako instytucji edukującej, zwiększającej świadomości rynku oraz wspierającej, co mogłoby zmienić postrzeganie compliance i zachęcić do korzystania z porad oraz materiałów edukacyjnych. Kluczowe jest komunikowanie potrzeby compliance i analizy ryzyka w sposób pozytywny, z naciskiem na wsparcie, partnerstwo i zaufanie, a nie na strach przed karami.

Interpretacja:

- **Brak wewnętrznych ekspertów (75,2%)** wskazuje na niską dojrzałość organizacji w zakresie AI i ochrony danych oraz na strukturalne braki zasobowe, które uniemożliwiają samodzielne wdrażanie polityk i ocen zgodności.
- **Bardzo wysoki poziom zainteresowania wsparciem Prezesa UODO (91,1%)** dowodzi istnienia realnego zapotrzebowania na edukację, wytyczne i materiały operacyjne oraz wysokiej motywacji do współpracy z organem nadzorczym.
- **Zestawienie obu odpowiedzi wskazuje na konieczność systemowego programu wsparcia**, ponieważ organizacje jednocześnie nie dysponują

kompetencjami i jednocześnie potrzebują intensywnej edukacji — co tworzy presję na Prezesa UODO jako centralny ośrodek ekspercki w obszarze AI i ochrony danych.

- Potrzeba podjęcia przez Prezesa UODO **wzmoczonych systemowych działań komunikacyjno-informacyjnych** w ramach zadań wynikających zwłaszcza z art. 57 ust. 1 lit. b i d RODO, szczególnie w mniejszych ośrodkach, z perspektywy budowania zaufania, a nie zagrożenia sankcją.

II. ANALIZA TRENDÓW I OCENA STANU DOJRZAŁOŚCI

2.1 Analiza trendów

Bazując wyłącznie na podstawie dostarczonych w ankietach danych wskazać można na następujące trendy wśród badanych podmiotów:

1. **AI jest testowana i wdrażana w istotnej liczbie podmiotów**
Najwięcej pozytywnych odpowiedzi wskazuje na korzystanie w codziennej działalności.
2. **Znacząca nieświadomość związku AI–dane osobowe**
Ponad 41% badanych przy opracowywaniu AI i 58,5% przy wykorzystaniu AI uważa, że nie ma związku z danymi lub nie potrafi go ocenić.
3. **Dominują obawy o brak dostępności odpowiednich danych, w tym osobowych, jednak generalnie wyzwania organizacyjne i regulacyjne dominują nad barierami stricte technologicznymi**
Największe wyzwania to brak danych, brak wsparcia ze strony jednostki nadrzędnej/organizacji macierzystej lub ze strony regulatorów, obawy etyczne lub reputacyjne i skomplikowane regulacje.
4. **Duże zapotrzebowanie na kompetencje techniczno-prawne**
Najwyższe wskazania dotyczą potrzeby zrozumienia modeli, danych i regulacji.
5. **Potrzeba praktycznego wsparcia Prezesa UODO**
Wytyczne, checklisty, szkolenia, wzorcowe DPIA — wszystkie zostały oceniane jako bardzo potrzebne. Kluczowa jest jednak kolejność wdrażanych edukacyjnych działań, w których sesje Q&A i warsztaty realizowane są w pierwszej kolejności, aby działania edukacyjne adresowały skonkretyzowane potrzeby analizowanych sektorów.
6. **Wysoka gotowość (biernej) współpracy z Prezesa UODO**
439 podmiotów deklaruje chęć udziału w warsztatach i szkoleniach.
7. **Duża zależność organizacji od zewnętrznych źródeł kompetencji w obszarze AI i ochrony danych**
Potwierdza, że rola Prezesa UODO jako centralnego dostawcy kompetencji i praktycznych standardów AI+RODO staje się kluczowa dla odpowiedzialnego wdrażania sztucznej inteligencji w Polsce.

2.2 Ocena stanu dojrzałości

Dane wskazują, że **dojrzałości** organizacji do wdrażania AI ograniczana jest:

- **brakiem ekspertów wewnętrznych,**
- **brakiem governance AI,**
- **lukami kompetencyjnymi - ograniczona wiedzę prawną i techniczną, w tym odnoszącą się do kwestii podstawowych jak pojęcie danych osobowych,**
- **brakiem narzędzi operacyjnych,**

przy wysokiej jednak równocześnie motywacji do zdobywania wiedzy i współpracy.

III. WNIOSKI Z BADANIA

3.1. Wnioski ogólne

Analiza odpowiedzi 492 organizacji pozwala na sformułowanie kilku kluczowych wniosków dotyczących poziomu dojrzałości rynku w zakresie stosowania sztucznej inteligencji (AI) oraz powiązanej ochrony danych osobowych.

3.2 Wnioski szczegółowe

AI jest już wykorzystywana w codziennej działalności istotnej części organizacji

Spośród odpowiedzi pozytywnych najczęściej wskazywaną kategorią było wykorzystywanie AI w codziennej działalności (82 organizacje). Jednocześnie 210 podmiotów deklaruje, że nie korzysta z AI, a pozostałe 200 znajdują się w fazie zainteresowania, pilotażu lub planowania. Oznacza to, że rynek znajduje się w fazie intensywnej dywersyfikacji: część organizacji korzysta z AI operacyjnie, część dopiero testuje rozwiązania, a duża grupa nie rozpoczęła wdrożeń.

Istotna część podmiotów nie potrafi ocenić związku między AI a przetwarzaniem danych osobowych

Dane z dwóch kluczowych pytań wskazują, że:

- **41% organizacji uważa, że opracowywanie AI nie wiąże się z danymi lub nie wie, ewentualnie nie potrafi ocenić tej kwestii.** Dodatkowo ponad 30% badanych nie ma doświadczenia z opracowaniem systemów AI.,
- **58% podmiotów twierdzi, że wykorzystywanie systemów AI nie wiąże się z danymi lub nie umie tego ocenić.**

Brak świadomości może dotyczyć przede wszystkim sektorów samorządowych, edukacyjnych i instytucji kultury — czyli tych, które na co dzień przetwarzają duże wolumeny danych osobowych. Jest to potencjalnie jedna z najistotniejszych barier wdrażania zgodnej z prawem AI.

Największe bariery mają charakter organizacyjny i regulacyjny

Zdecydowanie najczęściej wskazywanymi problemami są:

- brak odpowiednich danych, w tym danych osobowych, które mogą służyć do szkolenia AI - 435
- brak wsparcia ze strony jednostki nadrzędnej/organizacji macierzystej - 432
- brak wsparcia ze strony regulatorów - 417
- obawy etyczne lub reputacyjne związane ze stosowaniem AI - 367
- skomplikowane regulacje dotyczące AI - 359

Oznacza to, że adopcja AI jest ograniczana nie przez technologię samą w sobie, lecz przez brak jasnych ram, zasobów, wsparcia i bezpiecznych warunków do jej odpowiedzialnego wykorzystania, a obawy organizacyjne i regulacyjne **dominują nad barierami stricte technologicznymi**, z zastrzeżeniem związanym z obawami o brak dostępności odpowiednich danych w tym danych osobowych.

Potrzeby kompetencyjne są zorientowane na techniczno-prawne fundamenty AI

Najczęściej wskazywane obszary wymagające rozwoju kompetencji (ponad 200 wskazań) obejmują:

- techniczne aspekty zgodności AI z RODO,
- jakość danych i charakter wyników,
- ramy regulacyjne i relacje RODO – AI Act,
- bezpieczeństwo systemów AI,
- wyjaśnialność i przejrzystość modeli.

Oznacza to, że organizacje oczekują pogłębionego przygotowania zarówno prawnego, jak i technicznego — wykraczającego poza typowe szkolenia z ochrony danych.

Oczekiwane formy wsparcia mają charakter praktyczny

Najwyżej oceniono:

- praktyczne wytyczne (4,57/5),
- szkolenia dla kierownictwa i specjalistów (4,42–4,32),
- checklisty i narzędzia oceny (4,32),
- repozytoria zagrożeń i dobrych praktyk (4,32),
- wzorcowe analizy DPIA dla AI (4,27).

To jednoznacznie wskazuje na zapotrzebowanie na proste i zrozumiałe (prosty język), w tym przygotowane w formie graficznej instrukcje, które można wykorzystać „tu i teraz”.

Organizacje deklarują wysoki poziom gotowości do współpracy

Najwięcej wskazań otrzymały:

- udział w warsztatach i szkoleniach (439),
- dzielenie się dobrymi praktykami (199),
- rozpowszechnianie materiałów edukacyjnych (185),
- konsultacje publiczne (144),
- prace grup roboczych (108).

Badanie potwierdza, że istnieje realne zaplecze instytucjonalne do budowania szerokiej sieci współpracy z Prezesem UODO. Gotowość do współpracy ma jednak zasadniczo charakter bierny jako odbiorców działań Prezesa UODO.

Badanie jakościowe wykazało jednak potencjał aktywnej współpracy z organizacjami parasolowymi poszczególnych branż sektora prywatnego, zwłaszcza posiadających struktury lokalne. Daje ona możliwość współpracy zwłaszcza w zakresie testowania i wdrażania materiałów edukacyjnych, podkreślając wartość branżowego filtrowania i regionalnego docierania do mniejszych organizacji dzięki lokalnym strukturom organizacji, co pozwoli na przetestowanie skuteczności przekazu.

Organizacje nie posiadają wewnętrznych ekspertów i oczekują regularnych działań edukacyjnych prowadzonych przez Prezesa UODO

W badanych organizacjach — szczególnie w sektorze publicznym — rozwija się **silna zależność od zewnętrznych źródeł wiedzy i standardów**, ponieważ brakuje lokalnych zespołów zdolnych do prowadzenia samodzielnych działań w obszarze AI.

Konsekwencją jest to, że organizacje:

- oczekują jasnych, operacyjnych wytycznych regulatora,
- nie mają możliwości samodzielnej interpretacji regulacji (RODO, AI Act),
- potrzebują wsparcia w ocenie ryzyka i wdrażaniu procedur,
- czerpią wiedzę i dobre praktyki głównie od Prezesa UODO, a nie z własnych struktur.

Potwierdza, że rola Prezesa UODO jako **centralnego dostawcy kompetencji i praktycznych standardów AI+RODO** staje się kluczowa dla odpowiedzialnego wdrażania sztucznej inteligencji w Polsce.

IV. REKOMENDACJE OGÓLNE

Rekomendacje zostały opracowane wyłącznie na podstawie danych ankietowych oraz badania jakościowego i wniosków z nich płynących i odzwierciedlają najczęściej wskazywane potrzeby i bariery.

4.1 Stworzenie pakietu „AI Compliance Starter” dla wszystkich sektorów i uruchomienie działu „AI Compliance” na stronie UODO

Powinien obejmować:

- modelową ocenę jakości danych,
- wzorcowe polityki i procedury, w tym uwzględniania ochrony danych w fazie projektowania,
- wzorcową procedurę oceny ryzyk związanych z wykorzystywaniem systemów AI,
- wzorcową DPIA (kilka wariantów dla różnych kategorii systemów w przykładowych procesach przetwarzania danych),
- checklisty wdrożeniowe dla administratorów i podmiotów przetwarzających,
- listę pytań do dostawców AI,
- repozytoria ryzyk związanych z wykorzystaniem AI, zob. szerzej pkt 1.5. rekomendacji.

Pakiet odpowiada na największe bariery zgłaszane w pytaniu 13.

4.2 Realizacja programu edukacyjnego opartego na kompetencjach techniczno-prawnych

Minimalny zakres programu:

- podstawy działania AI i oceny modeli,
- zgodność AI z RODO – podejście operacyjne,
- testowanie modeli i podstawy wyjaśnialności,
- walidacja danych i ich jakość,
- relacje RODO – AI Act (najwyższe wskazania kompetencyjne),
- metodyka analizy ryzyka i DPIA dla systemów AI,
- realizacja praw osób, których dane dotyczą, w procesach uczenia i eksploatacji modeli AI.

Opracowanie i przeprowadzenie szkoleniowych cykli branżowych: kultura, edukacja, zdrowie, samorządy, uczelnie, MŚP.

Opracowanie programu edukacji dwupoziomowej:

- poziom strategiczny (zarządzający),
- poziom operacyjny (IOD, IT, prawnicy, analitycy).

4.3 Stworzenie wzorcowych analiz ryzyka i DPIA dla najczęstszych scenariuszy AI

W szczególności:

- chatboty i asystenci głosowi,
- klasyfikatory i modele scoringowe,
- modele predykcyjne,
- zautomatyzowana analityka danych,
- narzędzia generatywne.

Szczegółowe DPIA są jednym z najwyżej ocenianych narzędzi (pyt. 15).

4.4 Opracowanie „mapy decyzyjnej”: kiedy AI = przetwarzanie danych osobowych

Z uwagi na:

- 41% odpowiedzi „Nie / Nie wiem” w pyt. 10,
- 58% odpowiedzi „Nie / Nie wiem” w pyt. 11,

Konieczne jest stworzenie przystępnego narzędzia pomagającego rozpoznać przetwarzanie danych w kontekście AI.

Mapa powinna zawierać:

- typologie danych (osobowe, inferencyjne, pseudonimizowane),
- przykłady zastosowań AI,
- proste pytania kontrolne i ścieżki decyzyjne umożliwiające działanie na różnych etapach cyklu życia AI.

4.5 Utworzenie repozytorium zagrożeń, przypadków użycia i dobrych praktyk

Repozytoria otrzymały średnią ocenę 4,32/5 — to drugie najwyżej ocenione narzędzie wsparcia.

Repozytorium powinno zawierać:

- katalog zagrożeń technicznych, prawnych i organizacyjnych,
- scenariusze wdrożeniowe,
- dobre praktyki sektorowe,
- materiały edukacyjne.

4.6 Wykorzystanie gotowości organizacji do współpracy poprzez stworzenie sieci praktyków AI przy UODO

W oparciu o wysokie wyniki pytania 16:

- warsztaty (439),
- dzielenie się praktykami (199),

- konsultacje (144),
- prace grup roboczych (108).

Sieć praktyków może być podstawą stałego dialogu i aktualizacji wytycznych opracowywanych przez Prezesa UODO.

4.7 Przeprowadzenie szerokiej kampanii społecznej umożliwiającej dotarcie z informacjami i materiałami do jak najszerszego kręgu odbiorców w całym kraju

W oparciu o wywiady grupowe:

- Badanie ilościowe wykazało, silną koncentrację podmiotów aktywnych przy wypełnianiu ankiety w województwie mazowieckim. Może to sugerować brak skutecznego dotarcia z informacją o badaniu lub brak zainteresowania udziałem w badaniu podmiotów z siedzibą poza tym obszarem. Prawdliwość pierwszej z alternatyw potwierdza badanie jakościowe, w którym respondenci podkreślali istnienie potrzeb w obszarze badanym również wśród podmiotów mających siedzibę w innych obszarach Polski. Sugeruje to konieczność przeprowadzenia akcji informacyjnej i edukacyjnej nie tylko w scentralizowany sposób, ale też, a może przede wszystkim lokalnie, w tym z wykorzystaniem podmiotów, w szczególności organizacji parasolowych, zgłaszających w badaniu jakościowym wolę takiej współpracy i rozpowszechniania informacji. Dobrym przykładem takiej wcześniejszej aktywności jest akcja Prezesa UODO “UODO rusza w kraj”.
- Respondenci badania jakościowego wskazywali także na potrzebę prowadzenia **wzmoczonych systemowych działań komunikacyjno-informacyjnych** w ramach zadań wynikających zwłaszcza z art. 57 ust. 1 lit. b i d RODO, szczególnie w mniejszych ośrodkach i w stosunku do mniejszych, mniej cyfrowo zaawansowanych podmiotów dopiero budujących swoją świadomość wokół wykorzystania danych w kontekście nowych technologii, ze szczególnym uwzględnieniem perspektywy budowania zaufania, a nie zagrożenia sankcją.

V. Podsumowanie

Badanie wykazało, że organizacje wszelkiego typu w Polsce potrzebują pilnego wsparcia w zakresie zgodnego z prawem i bezpiecznego wykorzystywania AI. Najsilniej odczuwane bariery dotyczą braku polityk, braków kompetencyjnych, trudności w ocenie zgodności oraz braku zasobów. Jednocześnie istnieje bardzo wysoka gotowość do współpracy, udziału w szkoleniach i tworzenia dobrych praktyk. Wyniki badania stanowią fundament do uruchomienia pełnego programu wsparcia zgodnego z Planem działań Prezesa UODO — obejmującego edukację, interpretacje regulacyjne, wsparcie sektorowe oraz narzędzia praktyczne.

Podziękowania

Autorzy raportu dziękują wszystkim osobom, które wypełniły ankietę online oraz rozmówcom, którzy wzięli udział w wywiadach. Dziękujemy również członkiniom i członkom Społecznego Zespołu Ekspertów przy Prezesie UODO za ich wsparcie przy realizacji badania.

Raport jest dostępny na licencji Creative Commons Uznanie Autorstwa (CC BY 4.0). Zachęcamy do jego przedruku i wykorzystania. Prosimy jednak o zachowanie informacji o autorstwie i podanie linku do strony: www.uodo.gov.pl

W procesie badawczym wykorzystano narzędzia AI do transkrypcji, analizy danych oraz wsparcia redakcyjnego (Copilot, Gemini). Uzyskane wyniki poddano każdorazowo weryfikacji poprzez ręczne kodowanie danych, co pozwoliło na zachowanie rzetelności analizy.

Urząd Ochrony Danych Osobowych

Stanisława Moniuszki 1A
00-014 Warszawa

www.uodo.gov.pl

kancelaria@uodo.gov.pl